IDATZIZKO ULERMENA IZENA:.....

INDIO IBILTARIA

Kontatzen dutenaren arabera, orain dela urte asko Euskal Herritik oso urruti dagoen lurralde batean Indio Ibiltaria bizi zen.

Ibiltzea oso gustuko zuenez, harantz eta honantz ibiltzen zen, eta bidaietatik itzultzean, bere tribukoek gogo biziz entzuten zituzten lagunak ikusi eta bizitakoak. Arrainez betetako erreka handiak, oihan txikiak, mendiak eta lautada zabal-luzeak ziren indioaren kontagai.

Buru-belarri egoten ziren indio Ibiltariaren kontakizunak entzuten eta bete-betean sinetsi ere sinesten zituzten. Behin batean, alabaina, beregan zuten ustea galdu egin zuten.

– Munduaren beste aldean –hasi zitzaien kontatzen– iparraldeko lurretan, hemendik oso urruti, haize epelagoa den tokietan, zuhaitzetako hostoak ez dira urte osoan berdeak izaten; garaia heltzen denean, kolorez aldatzen dira, gorrixkak eta horixkak bihurtzen dira. Lurrera erori eta dena herdoilaren antzeko margoz estaltzen da. Udazkena esaten diote horri. Ondoren, elurra eta euria etortzen dira. Gero, zuhaitzetako adarretatik agertzen dira berriro ere hosto berriak, berde eta distiratsuak. Eta sei ilargiren ondoren udazkena etortzen da berriro bueltan.

Aho zabalik eta erabat harriturik entzun arren, herritarrek ez zioten sinetsi kontatutakoa.

– Bai ipuin xelebrea! –esaten zuten–. Hori ezin liteke egia izan, bai zera! Urteko sasoi horri udazkena esaten diotela! Tira, tira... Hain ziur baldin bazaude, udazkena ekarriko diguzula zin egin ezazu!

Indio Ibiltariak orduan zin egin zuen udazkena ekarriko ziela.

Egunak joan, egunak etorri, urteak aurrera zihoazen. Indio Ibiltariak munduko bazter guztiak korritu zituen eta bidean aurkitzen zuen guztiari galdera bera egiten zion: udazkena bere lagunei eraman ahal izateko modurik ezagutzen ote zuten. Denek ezetz esaten zioten ordea.

Ilea, elurra bezain zuri bihurtu zitzaion; urteek eta nekeek, pausoa moteldu zioten. Bere tribukoei agindutakoa, ordea, ez zitzaion sekula ere ahaztu.

Uda bukaerako egun bero hartan mendi artean zebilen gure indioa. Harri artean zihoan bidexka estu bati jarraituz. Bideak kobazulo handi batera eraman zuen. Bertan, harri handi baten gainean eserita erraldoi bat topatu zuen. Esku artean zuen izotzezko pipa

LIVEWORKSHEETS

batekin jolasean ari zen. Indio Ibiltariak ahoa zabaldu orduko erraldoia hizketan hasi zitzaion:

– Toki honetara etortzeagatik, zigortu egin beharko zintuzket! –esan zion kopeta ilunduz–. Ni Hotzaren Nagusi Jauna naiz. Badakit zeren bila zatozen, eta neuk bakarrik esan diezazuket nola bete zure desioa. Baina jakin beharra duzu bizia galduko duzula udazkena zure herrira eramatearen truke.

– Bost axola zait! –erantzun zion Indioak–. Nire lagunei emandako hitza betetzen laguntzen badidazu, zoriontsu izango naiz!

– Ongi da orduan –esan zion erraldoiak.

– Abia zaitez bizkor. Hemendik ez oso urruti harkaitz handi bat aurkituko duzu; honen azpian, udazkenaren errekatxoa jaiotzen da. Zurrutadatxo bat edan besterik ez duzu egin behar... Eta, orain ospa hemendik! Izotzezko pipa erretzeko amorru bizian nago-eta!

Indioak bizkor alde egin zuen handik: ez zuen astirik galdu. Hitza beteko zuen azkenean! Zeru ertzean hodei beltzak biltzen ari ziren eta haizearen txistua... fiuuuuuuu!... entzuten zen. Udazkena gainean zuen.

Gertu zegoen harkaitz handia; hortzak estutuz eta zituen indar guztiak batuz, harria mugitzea lortu zuen. Haren azpian errekatxo gorrixka bat jaiotzen zen.

Indioak ez zuen zalantzarik egin, belauniko jarri, ura eskuetan hartu eta geldi- geldi edan zuen.

Zutitzean, pauso bakar bat emateko ere ez zen gauza... Zangoak lur barrura sartuak zituen sustraiak bezala. Eskuei begiratu zien, eta adar okerrak bihurtzen ari zitzaizkiola ikusi zuen, beraietatik hosto txikiak jaiotzen zitzaizkiola. Indio Ibiltaria pozik zegoen ordea.

Indioen herri ondoan erreka gorrixka berri bat jaio zen hurrengo egunean. Eta errekarekin batera hosto gorrixkak zituen zuhaitz bat. Hosto haiek gorritu eta lurrera erori ziren. Egun batetik bestera han agertu zen zuhaitza hila zela pentsatu zuten indioek. Baina udaberrian hosto berriak jaio zitzaizkionean miresmenez begiratu zioten erreka gorriaren ondoko zuhaitzari.

Ondoren ulertu zuten beraien lagun zaharraren gauza izan zela. Gure lagun Indio Ibiltariak hitza bete du. Udazkena ekarri digu azkenean!

Indiarren ipuin herrikoia (moldatua).

LIVEWORKSHEETS

IDATZIZKO ULERMENA IZENA:.....

1.- Non bizi zen "Indio Ibiltaria"?

A). Ameriketan.

B). Amerikatik urrun.

C). Euskal Herritik oso urrun.

D). Iparraldeko lurretan.

2.- Zeintzuk izan ohi ziren Indio Ibiltariaren kontagai nagusiak?

A). Urtaroei buruzko kontakizunak.

B). Erreka handiak, oihan txikiak, mendiak eta lautadak.

C). Bere bidaietan zehar ikusten zituen gauzak.

D). Lotan zegoenean amesten zituen istorioak.

3.- Behin batean, ordea, herritarrek ez zioten kontatutakoa sinetsi.

A). Egia, EZ zioten sinetsi.

B). Batzuek bakarrik sinetsi zioten.

C). Erdizka sinetsi zioten.

D). Beti sinesten zioten.

4.- Nork kontatzen du istorioa?

.....

5.- Indio Ibiltariak bere tribukoei hitza eman zien kosta ahala kosta...

.....

6.- Idatzi 1etik 4ra dagokion zenbakia, ezkerreko eta eskuineko esaldiak lotzeko:

	Zenbakia
Urteak...	
Indio Ibiltariak...	
Indio Ibiltariari...	
Urteek eta nekeak...	

(1) ...denei galdera bera egiten zien.
(2) ...ilea zuritu egin zitzaion.
(3) ...aurrera zihoazen.
(4) ...pausoa moteldu zioten.

LIVEWORKSHEETS

IDATZIZKO ULERMENA IZENA:.....

7.- Uda bukaera aldera leku ezezagun batera iritsi zen. Nolakoa zen leku hori?

.....

.....

8.- Nor zegoen eserita bidexkaren bukaeran?

A). Erretzen ari zen gizon bat.

B). Indiar bat kobazulo batean.

C). Piparen Nagusi Jauna.

D). Erraldoi bat harri batean eserita.

9.- Zer esan zion Hotzaren Nagusi Jaunak Indio Ibiltariari? Adierazi X batez egia ala gezurra den.

	EGIA	GEZURRA
Hotzaren Nagusi Jauna zela.		
Bere laguna izateko.		
Bazekiela zertara zetorren.		
Bizia galduko zuela udazkenaren truke.		

10.- Nora bidali zuen Hotzaren Nagusi Jaunak Indio Ibiltaria udazkenaren bila?

A). Inora ez, ez zion esan nahi izan.

B). Bere kobatik bota zuen.

C). Ondoko mendi batera.

D). Udazkenaren errekatxora.

LIVEWORKSHEETS

IDATZIZKO ULERMENA IZENA:.....

11.- Zer esan nahi du idazleak "hortzak estutu" idazten duenean?

A). Indioak indar handia egin zuela.

B). Harkaitza oso handia zela.

C). Indioak presa handia zuela.

D). Indioak zalantzarik ez zuela.

12.- Zer aurkitu zuen Indio Ibiltariak harkaitz erraldoia mugitu zuenean?

A). Iturri eder gorrixka bat.

B). Erreka garden gorrixka bat.

C). Ezer ez, hutsik zegoen.

D. Harri bitxi distiratsu batzuk.

13.- "Zeru ertzean hodei beltzak biltzen ari ziren eta haizearen txistua... fiuuuuuuu!... entzuten zen". Zer egin zuen orduan?

A). Erraldoiaren kobazulora bueltatu.

B). Zuhaitz bihurtu.

C). Belauniko jarri eta ura edan.

D). Aterpe baten bila hasi.

14.- Zer gertatu zitzaion Indio Ibiltariari ura edan ondoren?

.....

15.- Indioek hosto gorrixkadun arbola miresten dute...

A). Izugarri polita iruditzen zaielako.

B). Harri bitxien distira duelako.

C). Udazkena maite dutelako.

D). Indio Ibiltariak hitza bete duelako.

16.- Zer beste izenburu jarriko zenioke istorio honi?

.....

LIVEWORKSHEETS